

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту та публічного врядування

07-06-30М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних занять та самостійної роботи з
навчальної дисципліни

«Управління державною та комунальною власністю»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня за освітньо-професійною програмою
«Публічне управління та адміністрування»
спеціальності «Публічне управління та адміністрування»
денної і заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою з
якості ННІЕМ
Протокол № 3 від 27.09.2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки до виконання практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Управління державною та комунальною власністю» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності «Публічне управління та адміністрування» денної і заочної форми навчання. [Електронне видання] / Тихончук Л. Х. – Рівне : НУВГП, 2023. – 18 с.

Укладач: Тихончук Л. Х., доктор наук з державного управління, доцент кафедри менеджменту та публічного врядування.

Відповідальний за випуск: Тихончук Л. Х., д.держ.упр., доцент, в.о. завідувача кафедри менеджменту та публічного врядування

Керівник групи забезпечення спеціальності 281, к.е.н, доцент

Антонова С. Є.

© Л. Х.Тихончук, 2023

© НУВГП, 2023

ЗМІСТ

1.	Загальні положення вивчення навчальної дисципліни...	4
2.	Поради з планування і організації вивчення навчальної дисципліни.....	5
3.	Тематика практичних робіт та самостійної роботи.....	8
4.	Практичне заняття № 1.....	8
5.	Практичне заняття № 2.....	9
6.	Практичне заняття № 3.....	9
7.	Практичне заняття № 4.....	9
8.	Практичне заняття № 5.....	10
9.	Практичне заняття № 6.....	10
10.	Орієнтовні теми рефератів	11
11.	Методи навчання та контролю	12
12.	Оцінювання знань студентів	13
13.	Розподіл балів, які отримують студенти	13
	Список рекомендованої літератури.....	15

Загальні положення вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Управління державною та комунальною власністю» призначена для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності «Публічне управління та адміністрування» денної і заочної форми навчання та є однією з дисциплін вибіркового блоку ОПП.

Завдання:

- засвоєння теоретичних засад управління державною і комунальною власністю;
- специфіки та різноманітності форм власності;
- генезису управління власністю;
- вивчення сутності та специфіки державної власності;
- дослідження теоретичних засад управління власністю як об'єкта управління;
- методів управління як державною, так і комунальною власністю в умовах децентралізації і проблематики її еволюції.

Метою викладання навчальної дисципліни є оволодіння системними знаннями з вітчизняної і міжнародної практики управління державною і комунальною власністю, вироблення навиків розробляти і здійснювати ефективне використання комунальної власності, в т.ч. в умовах реформування місцевого самоврядування та розвитку співробітництва територіальних громад, міжнародного співробітництва, забезпечення оборонної та безпекової функції

Після вивчення даної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

отримати компетентності:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 6.Здатність працювати в команді.

ЗК8.Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів

ФК13. Здатність використовувати джерела управлінської, статистичної інформації для підготовки службових документів

ФК14. Здатність досліджувати та розв'язувати складні проблеми управлінської діяльності, використовувати та впроваджувати нові підходи до публічного управління з врахуванням євроінтеграційних завдань з метою підвищення його ефективності в різних сферах, секторах

мати результати навчання:

ПРН4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

ПРН6. Знати та застосовувати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН17. Уміння використовувати іноземний досвід міжнародної міжрегіональної співпраці та реалізовувати євроінтеграційні завдання в публічному управлінні та адмініструванні

ПРН19.Знати особливості реалізації управлінських функцій, використовувати системні знання про механізми, методи та інструменти публічного управління в різних сферах

Поради з планування і організації вивчення навчальної дисципліни

Самостійна робота здобувача є одним із важливих засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Зміст самостійної роботи при вивченні дисципліни «Управління державною та комунальною власністю» визначається навчальною програмою дисципліни, завданнями та вказівками викладача, даними методичними вказівками. Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під

керівництвом викладача. Питання, що виникають у здобувачів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводяться згідно графіку, затвердженого кафедрою.

Самостійна робота здобувачів під час вивчення даної навчальної дисципліни включає такі форми:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем і питань, які передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до практичних занять;
- систематизація вивченого матеріалу дисципліни перед контрольними заходами;
- підготовка наукової статті, есе, презентацій за програмою дисципліни;
- підготовка доповідей та участь в наукових студентських конференціях, круглих столах, тощо.

Всі завдання самостійної роботи здобувачів поділяються на обов'язкові та вибіркові, виконуються у встановлені терміни, з відповідною максимальною оцінкою та передбачають певні форми звітності щодо їх виконання. Обов'язкові завдання виконуються кожним без винятку здобувачем у процесі вивчення навчальної дисципліни, вибіркові завдання є альтернативними.

Після виконання обов'язкових та вибіркових завдань у встановлені терміни студент звітує викладачеві, а набрані ним бали враховуються як кількість балів за поточну успішність в навчальній роботі.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, індивідуальних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями (у відсотках від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

а) 100 % - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень;

а) 80 % - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

а) 60 % - завдання виконане повністю, але містить суттєві

помилки у розрахунках або в методиці;

б) 40 % - завдання виконане частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

б) 0 % - завдання не виконане.

В процесі вивчення здобувачами даної дисципліни передбачено наступні види роботи викладачів зі здобувачами:

- індивідуальні консультації за графіком, затвердженим кафедрою державного управління, документознавства та інформаційної діяльності;

- перевірка виконання індивідуальних завдань поточного контролю та модульних контрольних робіт;

- індивідуальні заняття зі здобувачами з метою підвищення рівня їхньої підготовки та розвитку індивідуальних здібностей, результатом яких може бути підготовка наукових доповідей, статей.

Контроль самостійної роботи здобувачів здійснюється на практичних та індивідуальних заняттях у формі поточного контролю, модульних контрольних робіт та перевірки якості виконання домашніх завдань. У табл. 1 наведено завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 1

Перелік питань для підготовки есе, презентацій, наукових досліджень, тез конференцій, статей

№ з/п	Назва теми
1	<i>Право власності. Види. Особливості правового регулювання. Адміністрування</i>
2	<i>Завдання Фонду державного майна України. Особливості функцій</i>
3	<i>Комунальна власність, особливості правового регулювання. Розпорядження та використання.</i>
4	<i>Ефективне управління підприємствами державної власності</i>
5	<i>Комунальні підприємства. Особливості створення, реорганізації та функціонування.</i>
6	<i>Санация та інвестування. Особливості майнового регулювання..</i>

7	<i>Приватизація</i>
8	<i>Реалізація державного та комунального майна</i>
9	<i>Передача державного та комунального майна</i>
10	<i>Правове регулювання управлінням державним та комунальним майном</i>
11	<i>Кейси успішного управління державним та комунальним майном</i>
12	<i>Центральний орган виконавчої влади по поверненню незаконного майна</i>
13	<i>Особливості функціонування державних та комунальних підприємств в різних галузях.</i>
14	<i>Набуття та припинення права на майно</i>
15	<i>Міжнародний досвід регулювання діяльності державних та комунальних підприємств</i>

2. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1.

Тема.

***Відносини власності. Право власності. Законодавче регулювання правового режиму державної і комунальної власності. Зарубіжна практика управління державною та комунальною власністю.* – денна: 5 год./з 2 год.**

Мета: Визначення особливостей об'єктів, суб'єктів, функцій власності. Теоретичні основи власності і права власності. Законодавча та нормативна база регулювання правового режиму державної і комунальної власності.

Дослідити: Положення основних нормативно-правових актів щодо управління державною і комунальною власністю. Порівняти практики управління державною та муніципальною власністю національної та закордонної..

Практичне заняття 2.

Органи управління державною і комунальною власністю. – денна: 5 год./ заочна : 2 год.

Мета: *Проаналізувати систему органів управління державною і комунальною власністю в Україні.*

Дослідити: Побудову органів управління державною і комунальною власністю в Україні, визначити основні функції органів управління даною власністю. Управління ФДМУ.

Практичне заняття 3.

Управління трансформацією об'єктів державної і комунальної власності в Україні. – денна: 5 год./ заочна : 1 год.

Мета: *Засвоїти механізми приватизації, відчуження, передачі об'єктів права державної та комунальної власності.*

Дослідження: Вирішення управлінських ситуацій в сфері приватизації, відчуження, передачі об'єктів права державної та комунальної власності. Державне регулювання після 24.02.2022.

Практичне заняття 4.

Способи управління використанням об'єктів державної і комунальної власності. - денна: 5 год./ заочна : 1 год.

Мета: *Засвоїти теоретичні основи та особливості оренди, концесії, списання, як способів управління державною і комунальною власністю .*

Дослідження: Розробка договорів оренди, концесії; підготовка документів до списання майна, нормативне регулювання списання майна. Особливості воєнного періоду.

Практичне заняття 5.

Формування та порядок обліку комунальної власності та державної власності – денна: 4 год./ заочна : 1 год.

Мета: Аналіз порядку оцінки вартості об'єктів державної і комунальної власності - методи оцінки та її розрахунку.

Дослідження: На прикладі фінансових документів ОМС та органів державної влади проаналізувати як оприбутковується та обліковується комунальна та державна власність, як проводиться оцінка даного майна. Вивчити особливості воєнного часу.

Практичне заняття 6.

Реорганізація підприємств державної і комунальної форм власності. Механізм банкрутства і ліквідації підприємств- денна: 4 год. / заочна : 1 год.

Мета: Засвоїти правові та організаційні підстави реорганізації підприємств державної та комунальної форми власності шляхом злиття, приєднання, поділу виділення, перетворення; поняття банкрутства (всіх його стадій) та причин його виникнення, опрацювати процедури визнання боржника банкрутом та ліквідації збанкрутілих підприємств. Процедури до підприємств на окупованих та звільнених територіях України.

Кейс: Аналіз установчих документів підприємств державної та комунальної форми власності . Алгоритму реалізації державного або комунального майна:

приватизація та банкрутство (особливості під час воєнного стану).

Орієнтовні теми рефератів

1. РЕГУЛЯТОРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТГ.
2. ОРЕНДА МАЙНА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ, ВІДМІННОГО ВІД ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК.
3. КОНЦЕСІЯ МАЙНА .
4. ПРИВАТИЗАЦІЯ КОМУНАЛЬНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО МАЙНА.
5. ПРИВАТИЗАЦІЯ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ.
6. СПИСАННЯ КОМУНАЛЬНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО МАЙНА .
7. УПРАВЛІННЯ КОМЕРЦІЙНИМИ КОМУНАЛЬНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ, ЗАСНОВНИКОМ (ВЛАСНИКОМ ПОНАД 50 % ЧАСТОК) ЯКИХ Є РАДА ОТГ АБО ДЕРЖАВА.
8. БЛАГОУСТРІЙ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ ЯК ІНСТРУМЕНТ СПРИЯННЯ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ.
9. РОБОТА ОМС ІЗ МАЙНОМ ВІДУМЕРЛОЇ СПАДЩИНИ ТА БЕЗХАЗЯЙНИМ МАЙНОМ.
10. РОБОТА ЗІ СТЯГНЕННЯ ЗАБОРГОВАНОСТІ.

11. УДОСКОНАЛЕННЯ ДОГОВІРНОЇ РОБОТИ В ОМС.
12. ПОРЯДОК ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ОФОРМЛЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ ЇЇ РЕЗУЛЬТАТІВ.
13. ВІДОБРАЖЕННЯ ФАКТІВ ПЕРЕДАЧІ МАЙНА КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ.
14. ПОРЯДОК НАДХОДЖЕННЯ МАЙНА, КОШТІВ, РОБІТ ВІД МІЖНАРОДНИХ ДОНОРІВ.
15. ПРИВАТИЗАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМТСТВ.
16. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ПІДПРИЄМТСВАМИ. ДОСВІД ЗАХІДНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ.

3. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЮ

Методи навчання: демонстрація, навчальна дискусія, дебати; технології викладання: рольові ігри, аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, міні-лекції, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду та інші.

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати завдання зі складання та оформлення документів, вчасно здати модульні контролю знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом порівняння документа із еталонними зразками та аналітичним дослідженням разом

із студентом. Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу. Підсумковий контроль здійснюється у вигляді іспиту (банк тестових завдань).

4. ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання завдань поточного контролю проводиться з розрахунку від 0 до 100 балів.

Основними методами оцінювання є аналіз усних відповідей, виконання практичних задач, тестування, перевірка письмових завдань.

Оцінювання виконаних завдань, у тому числі творчого характеру, здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

5. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

За вчасне та якісне виконання завдань, студент отримує такі обов'язкові бали:

– 60 балів - за вчасне та якісне виконання практичних занять, що становить поточну (практичну) складову його оцінки;

-20 балів – модуль 1;

- 20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Студенти можуть отримати додаткові бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру за темою курсу. Тему можуть дослідницької роботи вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90–100	зараховано
82–89	
74–81	
64–73	
60–63	
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Інформаційні ресурси

1. Волинець Т.В. Підстави набуття права комунальної власності територіальними громадами. Європейські перспективи. № 2, 2016. С. 99-104
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003 р. №18, №19–20, №21–22, – ст. 144.
3. Дробот І., Рачинський А. Формування відносин з управління комунальною власністю в Україні: організаційно-правовий аспект URL: [//www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2011-4/doc/4/06.pdf](http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2011-4/doc/4/06.pdf)
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об'єктами державної та комунальної власності: Закон України № 1405-VIII від 02.06.2016р. URL: http://ukrainepravo.com/lawmaking/bill_enacted_into_law/zakon-ukra-ni-pro-vnesennya-zm-n-do-deyakikh-zakonodavchikh-akt-v-ukrani-shchodo-upravl-nnya-ob-hta/
5. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лютого 2015 року № 157-VIII (редакція від 01.01.2018р.) URL: [//zakon3.rada.gov.ua/laws/show/157-VIII](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/157-VIII).
6. Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності Верховна Рада України; Закон від 03.03.1998 № 147/98-ВР зі змінами станом на 04.04.2016р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/147/98-%P0%B2%P1%80>.
7. Про право комунальної власності та управління об'єктами права комунальної власності, об'єктами спільної власності територіальних громад: проект Закону України URL: [//w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=1306&skl=6](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=1306&skl=6)
8. Про оренду державного та комунального майна: Закон України №1055-1 від 06.09.2019 р. Верховна Рада України

URL:

w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66716

9. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні Закон України від 12.07.2001 № 2658 – 14 //Відомості Верховної Ради України. – 2001. - №47. Ст. 2513

10. Про приватизацію державного і комунального майна Закон України від 18.01.2018 р. №2269-

URL:VIII://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19

11. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від від 21.09.2006 № 185-V.

Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, № 46, ст.456 URL: <https://zakon.help/law/185-V/>.

12. Роз'яснення Міністерства юстиції України щодо управління майном спільної власності територіальних громад URL: <http://rozvytok.in.ua/law/roz-yasnennya/751->

13. Токарчук А. Актуальні питання власності у місцевому самоврядуванніURL:

http://www.irbisuv.gov.ua/cgiin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/apdyo_2013_4_55.pdf

14. Управління комунальною власністю в умовах реформування місцевого самоврядування та розвитку міжмуніципального співробітництва: Навчально-практичний посібник/ За заг. редакцією

15. Шкільняка М.М., Толкованова В.В., Журавля Т.В. Київ. 2019. 310 с.

16. Imbalances between revenues and expenditures of local rural budget in the process of fiscal decentralization in Ukraine: Assessment and modeling. Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development Vol. 21, Issue 2, 2021 PRINT ISSN 2284-7995, E-ISSN 2285-3952, Pages: 671-683. <https://cutt.ly/6RhuXQV/>

<https://cutt.ly/lRhiwab>. Tymbaliuk Iryna, Pavlikha Nataliia, Barskyi Yurii, **Tihonchuk Lesia**, Korneliuk Olga, Naumenko Nataliia, Kovshun Nataliia Web of Sciences (WOS)

Державне регулювання процедури банкрутства в Україні: нові можливості для кредиторів і боржників.

17. Тихончук Л.Х., Сиротюк О.В. Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в контексті євроінтеграції: зб. Тез X Міжнародної науково-практичної конференції вчених, молодих науковців, аспірантів та студентів. Рівне: НУВГП, 2021. С. 337-338.

18. Тихончук Л.Х. Інституційна динаміка імперативів державного управління: суспільно-економічні детермінанти. Наукові основи та імплементація світових практик місцевого самоврядування і об'єднання територіальних громад [Текст]: Колективна монографія [Сазонець І. Л., Алейнікова О.І. та ін.] : За наук. Ред. Д-ра екон. Н., проф. Сазонця І.Л. Рівне : Волин. Обереги, 2017. 216 с. 10-23.

19. 4. Тихончук Л.Х., Левицький І.О. Державна реєстрація та публічно-правовий спір. точки дотику. Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в контексті євроінтеграції: зб. Тез X Міжнародної науково-практичної конференції вчених, молодих науковців, аспірантів та студентів. Рівне: НУВГП, 2021. С. 299-301.

20. Приватизація комунального майна, відеоуроки - <https://decentralization.gov.ua/news/13349>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Верховна Рада України, законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/a#Find>

2/ Офіційний Web-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.

2. Офіційний Web-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>

Офіційний Web-сайт МЗСУ URL: <https://mfa.gov.ua/>

- Євроінтеграційний портал- https://eu-ua.kmu.gov.ua/?fbclid=IwAR2_Yq6y-phcM_Nq_EnYCHjZE1NGqdv1hIw_PV9VH1FaLvQDJffUmfqDPAА
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
 4. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
 5. Наукова бібліотека Східноукраїнського національного університету імені Даля. URL: <http://www.library.snu.edu.ua>
 6. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, URL: <http://libr.rv.ua/>
 7. Рівненська централізована бібліотечна система (Київська, 44, Рівне URL: <https://www.facebook.com/cbs.rivne/>
 8. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/>
 9. Цифровий репозиторій Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/568>.
 10. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php